



# ĐỌC THƯ ÁI HỮU

Người Phụ Trách: Nguyễn Tấn Thọ

*AH Lê Cảnh Túc:* Địa chỉ AH Mai Hiệp Thành và AH Tạ Huyền đã ghi trong bản Niên Giám Điện Thoại đính kèm số 44. Mong được nhận bài của AH và những báo cáo sinh hoạt của các AH Úc Châu. “**TA CÒN LÀM GÌ CHO NỬA ĐỜI SAU**” lấy từ một suy tư của AH có thể sẽ là một đề tài thảo luận cho những LT sắp đến. Mong góp ý của AH.

*AH Ngô Năm:* Đã nhận được chi phiếu 258.40 Mỹ kim tồn quỹ do AH gửi qua. Ban Phụ Trách SD sẽ cố gắng tiếp tục con đường AH đã đi qua.

*AH Khúc Dẫn:* Lẽ ra phải có một bài viết để vinh danh AH trong LT đầu tay 45. Nhưng AH Lê Khắc Thí đã làm việc đó trong LT 44 rồi. Thay vào đó chỉ xin gửi đến AH lời tâm nguyện: Sẽ cố gắng triển khai tâm tư “**Hướng về Quê Hương và Tổ Quốc**” của AH trong 4 Lá Thư sẽ phải phụ trách để đền đáp những hy sinh to lớn mà AH đã dành cho 4 Lá Thư vừa qua.

*AH Bửu Hiệp, Trần Sĩ Huân, Lê Khắc Thí:* Đã nhận bài của quý AH và đăng trên số 45. Mong được đón tiếp những bài đặc sắc của quý AH.

*AH Tôn Thất Tùng:* Bài viết về nhà văn Nguyễn Hiến Lê xin tạm xếp vì đã có một bài đăng trên một trong những LT trước. Bài thứ hai đã đăng trên LT 45. Mong nhận được những bài viết khác của AH.

*AH Trần Long:* Sẽ xin nói chuyện lại với AH về bài “**Mười Năm Tinh Cũ**”. Cảm ơn AH đã thu xếp để nhà văn Cát Phương cho phép in lại phần chót của bài “**Nguyễn Huệ - Một thiên tài quân sự**” đã đăng trên “**Tiếng Nước Tôi**”. Bài sau này lấy tựa đề là “**Kỷ niệm 200 năm chiến thắng Đống Đa với vị anh hùng dân tộc Quang Trung Nguyễn Huệ**”.

*AH Trần Lê Quang:* Lẽ ra phải có hồi âm ngay khi nhận được bài viết của Thầy. Xin Thầy thứ lỗi cho về sự thiếu sót đó. Mong được tiếp tục nhận những bài viết của Thầy.

*AH Nam Cát:* Đã đăng bài của AH trong số này. Mong nhận được những bài viết của AH dành riêng cho mục “**Nói hay Đừng**” trên LT.

*AH Thu Nga:* Đã nhận được thư của AH. Ban Phụ Trách đã loan yêu cầu của AH trên LT 45 và tích cực vận động sự tiếp tay của tất cả AH trong việc trước tác tập thơ của AH. Rất tiếc AH không gửi cho một vài bài ưng ý nhất để có thể giới thiệu trên LT.

*AH Nguyễn Văn Cử:* AH chính là “**xương sống**” của Ban Phụ Trách SD. Đã đăng bài của AH và trông chờ những bài khác cho những LT tới.

*AH Trần Đại Từ:* Xin cảm ơn AH đã gửi tiền ủng hộ Lá Thư. Xin AH vui lòng bổ túc thêm bài “**Châm Cứu**” và gửi cho một vài hình vẽ hệ thống kinh mạch rõ ràng hơn để có thể đăng trên các Lá Thư sắp đến.

*Quý AH Ông Ngọc Ngoan, Lưu Đức Thuận, Trần Thành, Trương Như Nguyên, chị AH Lê Anh Kim:* Xin cảm ơn quý ái hữu đã gửi tiền ủng hộ Lá Thư và những lời khích lệ Ban Phụ Trách. Sẽ cố gắng.

*AH Hoàng Như Giao:* Mặc dầu AH thấy bài viết AH đã đăng trên số 45, nhưng chắc chắn AH chưa được “**yên bụng**” vì AH còn “**nợ**” Lá Thư nhiều lắm. Mong được đọc những bài viết của AH đào sâu thêm vấn đề: “**AI**” nào phải “**TA**”. Đã thêm địa chỉ của AH vào “**Bản Kê Địa Chỉ Ái Hữu Tu Chính và Bổ Túc**” trong số 45.

(Xem tiếp trang 51)

## KỶ NIỆM 200 NĂM...

Sau đó, Vua Quang Trung họp tướng sĩ để ấn định kế hoạch phản công. Kế hoạch được phân phối như sau:

-- Đại Tư Mã Ngô Văn Sở và Nội Hầu Phan Văn Lân lãnh tiền quân đi tiên phong.

-- Hồ Hổ Hầu lãnh hậu quân tiếp ứng cho tiền quân.

-- Đại Đô Đốc Lộc và Đô Đốc Tuyết đem hữu quân cùng thủy quân vượt đường bể vào sông Lục Đầu. Tại đây, quân sẽ chia ra làm hai. Đô Đốc Tuyết sẽ đóng quân kiểm soát mạn Hải Dương, còn Đại Đô Đốc Lộc thì kéo về vùng Lạng Giang, Phượng Nhỡn, Yên Thế để chặn đường quân Tàu chạy về.

-- Đại Đô Đốc Bảo và Đô Đốc Mưu đem tả quân cùng tượng quân đi đường núi, vượt thượng đạo, đổ xuống mặt trận phía Tây. Đô Đốc Mưu sẽ xuyên qua huyện Chương Đức, kéo thẳng đến làng Nhân Mục, huyện Thanh Trì, đánh đạo quân Điền Châu của quân Thanh.

Còn Đại Đô Đốc Bảo sẽ thống suất voi trận theo đường huyện Sơn Lãng đổ ra Đại Áng tiếp ứng cho mặt tả.

-- Chính vua Quang Trung sẽ chỉ huy trung quân, vượt Sơn Nam, tấn công vào các phòng tuyến chính mà Tôn Sĩ Nghị đã thiết lập.

Cả năm quân đều thu xếp, cụ bị sẵn sàng. Sáng ngày 30 tết, vua Quang Trung ra lệnh tiến quân.

Tiền quân Tây Sơn vượt qua sông Giản Thủy, đụng độ với cánh quân trung thành với vua Lê do Hoàng Phùng Nghĩa chỉ huy ở bến đò Giản Khẩu. Hoàng Phùng Nghĩa bại trận, phải bỏ chạy về sông Nguyệt Quyết (huyện Từ Liên, tỉnh Hà Nam). Vua Quang Trung xua quân ráo riết, bắt sống được tất cả đạo quân tiền thám của Tôn Sĩ Nghị tại Phú Xuyên (tỉnh Hà Đông).

Quân Thanh đóng ở hai đồn liên tiếp ở làng Hà Hồi và Ngọc Hồi, vì quân tiền thám bị bắt hết, không hề được tin quân Tây Sơn đã kéo ra đến nơi.

Nửa đêm mồng ba tháng Giêng năm Kỷ Dậu (1789), quân Tây Sơn vây kín đồn Hà Hồi. Vua Quang Trung cho bắt loa gọi và quân Tây Sơn dạ rầm lên, nghe như hàng trăm ngàn người. Lúc ấy, quân Thanh mới biết đồn bị vây, vô cùng sợ hãi, mở cửa xin hàng. Quân Tây Sơn chiếm hết toàn bộ kho lương thực và khí giới.



Sáng tờ mờ ngày mồng 5, quân Tây Sơn tiến đến đồn Ngọc Hồi. Ở đây, quân Thanh đã có chuẩn bị trước, tung kỵ binh ra đánh. Vua Quang Trung đích thân ngồi trên mình voi, xua tượng quân nghênh chiến. Ngựa của quân Thanh bị đoàn voi của Tây Sơn tấn công, hoảng sợ, bỏ chạy tán loạn. Quân Thanh lui vào đồn, cố thủ ở các phòng tuyến, bắn ra như mưa. Vua Quang Trung cho quân lấy 60 tấm ván, ghép ba tấm lại làm một, lấy rơm, cỏ đắp nước quẩn ở ngoài, rồi chọn quân kiêu dũng, cứ 10 người khiêng một tấm như tấm mộc che, mỗi người đều đeo đoản đao, theo sau mỗi nhóm này là hai chục khinh binh. Nhân trời tối mịt, vua Quang Trung ra lệnh bắt đầu tấn công. Đám quân có ván quẩn rơm ướt lăn xả vào chân đồn. Đạn bắn của quân Thanh không làm họ suy yếu. Khi tới sát chân đồn, họ đề tấm ván lên chống sát, rồi rút đoản đao xông vào phá vỡ phòng tuyến. Quân Tây Sơn tràn theo như thác lũ. Đồn Ngọc Hồi lọt vào tay quân Tây Sơn lúc gần sáng.

Quân Tây Sơn thừa thắng kéo lên tấn công hai đồn Văn Điển và Yên Quyết, gặp sự chống trả mãnh liệt của cánh quân do Đề Đốc nhà Thanh Hứa Thế Hanh chỉ huy.

Hai bên giao chiến trong tiếng trống thúc quân vang trời. Quân Thanh đại bại. Các tướng lãnh nhà Thanh như Đề Đốc Hứa Thế Hanh, Tiên Phong Trương Sĩ Long, Tả Dực thượng Duy Thăng đều bỏ mạng tại trận tiền. Quân Thanh xô nhau chạy về Thăng Long. Quân Tây Sơn truy nã ráo riết.

*(Xem tiếp trang sau)*



Trong cùng thời gian đó, Đô Đốc Long chỉ huy một đạo quân Tây Sơn tấn công vào đồn Khương Thượng do Thái Thú Điền Châu Sầm Nghi Đống trấn thủ. Sầm Nghi Đống điều quân chống cự cho đến khi hết cả đạn dược. Họ Sầm chạy trốn lên một gò cao, (ở cạnh Thái Hà Ấp, Hà Nội) thất cố mà chết. Chỗ này sau được gọi là Gò Đống Đa.

Đối với tất cả tàn binh của quân Thanh từ các đồn chạy về Thăng Long, vua Quang Trung đã cho phục binh từ Thanh Trì sang Hà Đông. Có hàng vạn quân Thanh bị phục binh giết chết tại hai làng Đại Áng và Quỳnh Đô.

Ngày mồng Năm Tết, vào khoảng giờ Thân (4 giờ chiều), vua Quang Trung dẫn đại quân cùng 80 con voi tiến về Thăng Long.

Trước đó một ngày (ngày mồng 4), Tôn Sĩ Nghị nghe tin các đồn Hà Hồi, Ngọc Hồi bị phá, đã phái tướng Thang Hùng Nghiệp đi cứu. Quân của Nghiệp ra đi, không thấy âm hao, chỉ nghe tiếng đạn nổ rền và khắp nơi lửa khói một trời. Kế đến, nghe tin quân Tây Sơn đã hạ đồn Điền Châu và đang rần rần kéo vào các cửa ô, Tôn Sĩ Nghị kinh hồn thất vía phóng lên ngựa, không kịp đóng yên, cùng một ít thân binh, qua cầu phao sông Nhị, chạy về Kinh Bắc.

Thấy chủ tướng bỏ chạy, quân đội các doanh cũng xô nhau chạy theo. Bọn Hoa Kiều hống hách trước đây, cũng theo quân mà chạy. Tất cả đều tranh nhau vượt qua cầu phao. Cầu bị đè nặng chịu không nổi, phải đổ, hàng vạn quân Thanh bị hất xuống sông, làm nghẽn cả giòng nước đang chảy xiết. Tiếng kêu van khóc lóc vang động cả một góc trời.

Tôn Sĩ Nghị cùng với đám thân binh thân tín chạy được tới làng Phượng Nhỡn, người ngựa chưa kịp nghỉ ngơi thì nghe tin cánh hữu quân Tây Sơn do Đại Đô Đốc Lộc chỉ huy từ mặt Đông đang kéo qua truy kích. Tôn Sĩ Nghị vội vã chạy tiếp, bỏ cả sắc thư, cờ hiệu, lệnh bài, ẩn tẩn cho để thoát thân, mới thoát được về Tàu.

Đạo quân Thanh phát xuất từ Vân Nam, Quý Châu do Đề Tổng Ô Đại Kính chỉ huy, vừa kéo xuống tới Sơn Tây, nghe tin Tôn Sĩ Nghị đại bại, cũng vội vã kéo chạy về.

Vua Quang Trung nhập thành Thăng Long đúng vào trưa ngày mồng 5 Tết, năm Kỷ Dậu. Áo ngự bào của vua đen kịt vì thuốc súng.

Vua sai tướng đem binh truy kích quân Thanh tới tận ải Nam Quan. Người Hoa sống ở hai bên biên giới hết hoảng bỏ nhà cửa dạt diu nhau mà chạy.

Suốt dọc theo biên giới về phía Bắc (nằm trong lãnh thổ Trung Hoa) suốt mấy trăm dặm, không có một bóng người.

Hai trăm ngàn quân Thanh đã bị tiêu diệt chỉ trong vòng 6 ngày từ 30 Tết đến ngày mồng 5 Tết.

Trận thư hùng giữa một trăm ngàn quân Tây Sơn và hai trăm ngàn quân Thanh, rốt cuộc phân thắng về phía Tây Sơn, đã để lại một chiến tích lừng danh cho Quang Trung Hoàng Đế vậy.

### CHÁNH PHƯƠNG

*Ghi Chú: Mọi trích dẫn phải được sự đồng ý trước của tác giả.*



*Đón Xuân không quên nghĩ đến những đồng bào đang lênh đênh trên biển cả hay còn cơ cực trong các trại tị nạn Hồng Kông và Đông Nam Á.*

## ĐỌC THƯ ÁI HỮU

**AH LE QUANG TIEM:** Có nhận được “Ý Nghĩa Tết Nguyên Đán và Các Biến Cố Lịch Sử Trong Các Năm Tỵ Đã Qua Tại Quê Hương”. Rất tiếc không đăng được vì bài viết quá dài, lại nhận được trễ. Mong nhận bài khác của AH ngắn gọn hơn.

**AH Trần Thành:** Có nhận “Sôi Động”, “Lam Bao” và “Cảm Đề Xuân Kỷ Tỵ”. Chỉ đăng có một bài. Mong nhận được bài khác của AH.

**AH Trương Đình Huân:** Đã nhận được tâm thư dài của AH. Biện pháp của AH đề nghị xem ra quá rộng lớn và như vậy trong thực tế rất khó thực hiện đồng loạt và khắp nơi. Vả lại vấn đề “Chanh Sạch Thái Lan Đối Với Người Tỵ Nạn” suy cho cùng không phải đơn giản như vậy. Đó là một trong những vấn đề tồn tại sau khi chiến tranh Việt Nam kết thúc, mà kẻ chịu thiệt thòi là dân tộc Việt Nam mà thôi.

**AH Vũ Quý Mão:** Cảm ơn thịnh tình của AH dành cho Ban Phụ Trách San Diego. “Bài Hát Chia Tay” đã có đăng trong “Tình Hình Ái Hữu Houston”.

**AH Trịnh Hữu Dục:** Ban Phụ Trách La Thu đã dành một chỗ xứng đáng cho những lá thư không có tên người gửi. AH đừng thắc mắc thêm về vấn đề đã nêu ra.

**AH Trần Sĩ Huân:** Tôi ở đây đã “xếp” nó từ lâu. Nêu ra thêm phiền lòng các người có thiện chí. Đồng ý với AH. Trông chờ AH cho bài đặc sắc. Nghĩ sao mà cứ nhất định phải bỏ năm chữ đó?

**AH Nguyễn Văn Tiến:** Bài “Một Tết Oai Hùng” của AH đến San Diego thì bài “Kỷ Niệm 200 Năm Chiến Thắng Đống Đa” đã đánh máy xong rồi. Trông chờ AH cho một bài khác để chuẩn bị cho Lá Thư 46. Đã nhận được thiệp chúc tết của AH. Xin cảm ơn và kính chúc AH cùng bầy quyến một năm mới thắng lợi.

**AH Tạ Huyền:** Xin cảm ơn những lời khích lệ của Thầy. Sẽ xin cố gắng. Mong được đăng tải bài viết của Thầy trong Lá Thư 46.

**AH Phan Đình Tăng:** Cứ tưởng sẽ có một bài đặc sắc của AH góp tiếng nói của Tổng Cục Kiều Lộ vào Lá Thư 46. Nào de... chỉ mấy dòng chúc Tết. Xin cảm ơn. Được tin AH thăng quan tiến chức. Xin được chia mừng. Cả New Orleans chỉ có 3 bồ, mà anh em ta lấy hết hai bồ rồi, chả trách họ... buồn cũng phải. Chờ có bài của AH mới phát hành số 46 đó!

**AH Phạm Lương An:** Xin AH chuyển lời cảm ơn hiền nội đã nhanh chóng gửi cho bức tranh để làm bìa báo Lá Thư Xuân Kỷ Tỵ. Tuy nhiên rất tiếc không sử dụng được vì tiền làm offset đắt quá, sợ phí phạm tiền đóng góp của các ái hữu.

**AH Dư Thích:** Xin thành thật cảm ơn AH đã giúp thực hiện bản danh sách ái hữu bằng computer và đã chuyển cho tôi. Tôi sẽ tìm cách khai thác và tu chỉnh để hoàn tất bản danh sách vào cuối năm.

**AH Nguyễn Mão:** Bài “Hành Nghề Kỹ Sư trong Chế Độ Cộng Sản” của AH đã đánh máy xong rồi nhưng không đăng được vì quá dài. Mong AH thông cảm và xin chờ bài khác của AH.

**AH Nguyễn Lương Hữu:** Quên sao được AH. Bài viết đến trễ quá, sẽ đăng ở Lá Thư 46. Cảm ơn AH đã nhớ và nhắc lại những kỷ niệm rất dễ thương đó.

**AH Nam Cát:** Phải gát bài “Việt Kiều Hải Ngoại” của AH lại số sau. Mong thông cảm, và xin thêm bài nữa đặc sắc hơn.

**AH Tôn Thất Ngọc:** 29 Tết mới nhận được bài của anh gửi. Đã sắp xong “dummy” rồi, nhưng vì muốn có một tin tức rất xuân trong tờ báo xuân nên phải lấy thêm 4 trang không đánh số để vào giữa tập cho bài “Sớ Táo Quân” của AH miền Bắc Cali. Vấn đề Bảng Danh Sách AH xin sẽ bàn kỹ trong Lá Thư 46. Đã ghi địa chỉ chị Huỳnh Tấn Khiêm và AH Cung Giu Hung trong Lá Thư 45 này.

**AH Nguyễn Xuân Mộng:** Bài gửi đến quá trễ cho số 45, xin để dành cho Lá Thư 46. Xin cảm ơn AH về những lời hỏi thăm gia đình tôi, và vẫn nhớ mãi tờ bún bò Huế của chị nhân chuyến ghé thăm anh đầu năm 1985.

**Kính gửi tất cả quý AH:** Ban Phụ Trách xin 2 điều:

1. Bài viết không quá 5 trang 8 1/2 X 11 inch viết tay hoặc 3 trang đánh máy để phù hợp với đặc tính của Lá Thư và khả năng tài chánh phát hành.

2. Đối với những bài có dụng ý trình bày một quan điểm hay một lập trường về bất cứ một vấn đề gì, xin đề nghị tác giả để tên thật. Như vậy tác dụng của bài viết sẽ tích cực hơn vì có sự hiểu biết và giao cảm giữa người viết với người đọc.

Người Phụ Trách: Nguyễn Tấn Thọ